

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, tužka, pastelka

PÍSEMNÝ TEST Z FYZICKÉ GEOGRAFIE PRO KVALIFIKACI NA IESO

1

8 bodů

Doplňte údaje do níže uvedené tabulky na základě práce s osmi fotografiemi.

- a. Do 2. sloupce tabulky dopište geomorfologický činitel, který se dominantně podílel na vzniku tvaru reliéfu znázorněného na příslušné fotografii.

4 body

Dále do 3. sloupce tabulky napište název tvaru reliéfu. Vybírejte z následující nabídky (nebudou použity všechny uvedené názvy):

barchan – čedičový vrch – hrást' – kaldera – kar – mrazový srub – moréna – oblík – obří hrnec – poldr – strž – sesuv – skalní věž – závrť – výsypka – znělcový vrch

Fotografie	Činitel, který vytvořil tvar reliéfu	Název tvaru reliéfu
1	<u>vulkanická činnost</u>	<u>čedičový vrch</u>
2	<u>krasová činnost, voda, CaCO₃, chemické zvětrávání</u>	<u>závrť</u>
3	<u>antropogenní, činnost člověka</u>	<u>výsypka</u>
4	<u>mechanické, fyzikální (mrazové) zvětrávání</u>	<u>mrazový srub</u>
5	<u>ledovcová činnost</u>	<u>kar</u>
6	<u>vodní eroze, voda</u>	<u>strž</u>
7	<u>gravitace, voda</u>	<u>sesuv</u>
8	<u>vodní eroze, voda</u>	<u>skalní věž</u>

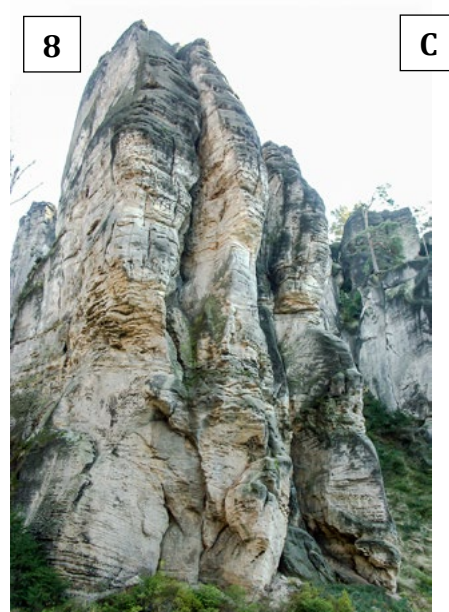
Řešení:

viz tabulka

Hodnocení:

za každý kompletně správně vyplněný řádek 0,5 bodu

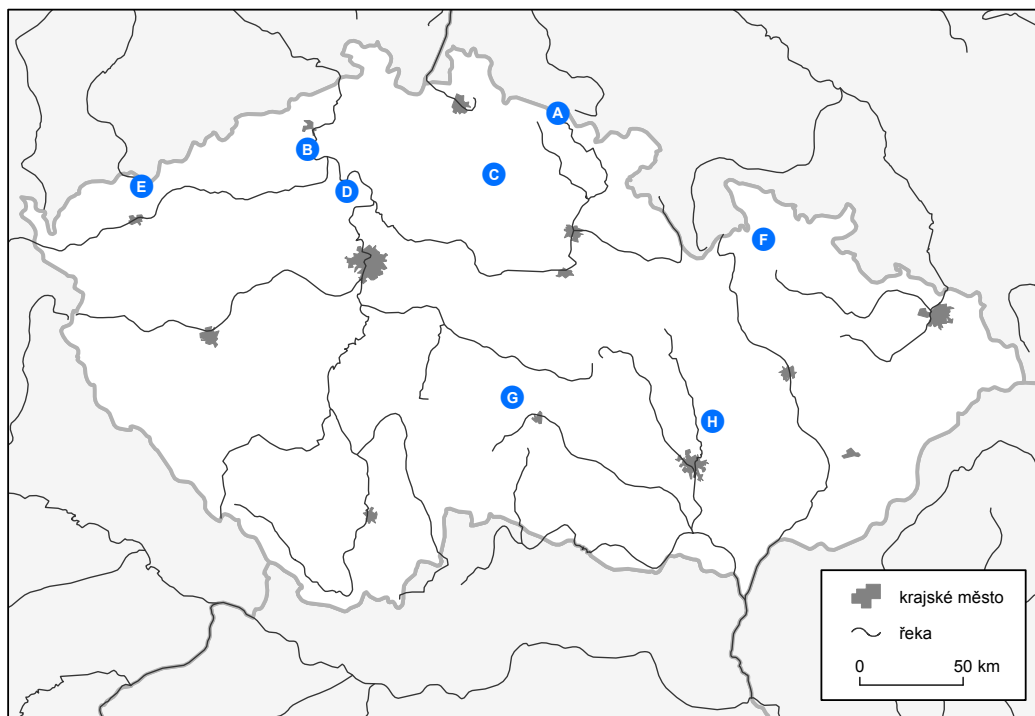
Autoři fotografií: M. Křížek, S. R. Kučerová, J. Hátle

Nápověda: Fotografie 3 je pořízena u Jáchymova na naučné stezce odkazující na bývalé politické vězně.

- b. V přiložené obrysové mapě Česka jsou lokalizovány tvary reliéfu z fotografií. **Rozhodněte, který bod odpovídá které lokalitě znázorněné na fotografii. Ke každé fotografii dopište do rámečku písmeno odpovídající její lokalizaci v mapě.**

4 body

Hodnocení: za každé správné přiřazení bodu z mapy k fotografii 0,5 bodu
Řešení: viz fotografie

Zdroj: J. Lysák s využitím dat Natural Earth (naturalearthdata.com)

2

3 body

Rozhodněte (zakroužkujte ano či ne), zda jsou tvrzení o salinitě světového oceánu a moří pravdivá. Za chybně zakroužkované odpovědi se body odečítají.

Voda přitékající řekami do oceánu obsahuje více uhličitů než chloridů.

ANO

×

NE

Zvyšování salinity je způsobeno zvýšenou teplotou a větrným prouděním.

ANO

×

NE

Nejvyšší salinita je v pásu podél rovníku.

ANO

×

NE

Ve Středozemním moři salinita klesá od Gibraltaru ke Kyperskému moři.

ANO

×

NE

Ve vysokých zeměpisných šířkách je salinita světového oceánu nejnižší, to je způsobeno zvýšeným přítokem říční vody, táním ledu a nízkým výparem.

ANO

×

NE

V Gdaňské zátocce je nižší salinita mořské vody než v Botnickém zálivu.

ANO

×

NE

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 0,5 bodu, za každou chybnou odpověď minus 0,5 bodu.
Minimální počet bodů z úkolu je 0.

Řešení: viz text

3

4 points

Fill in the missing items to the text about the Irtysh River. For each missing item, use the list of choices to select those, which is/are correct.

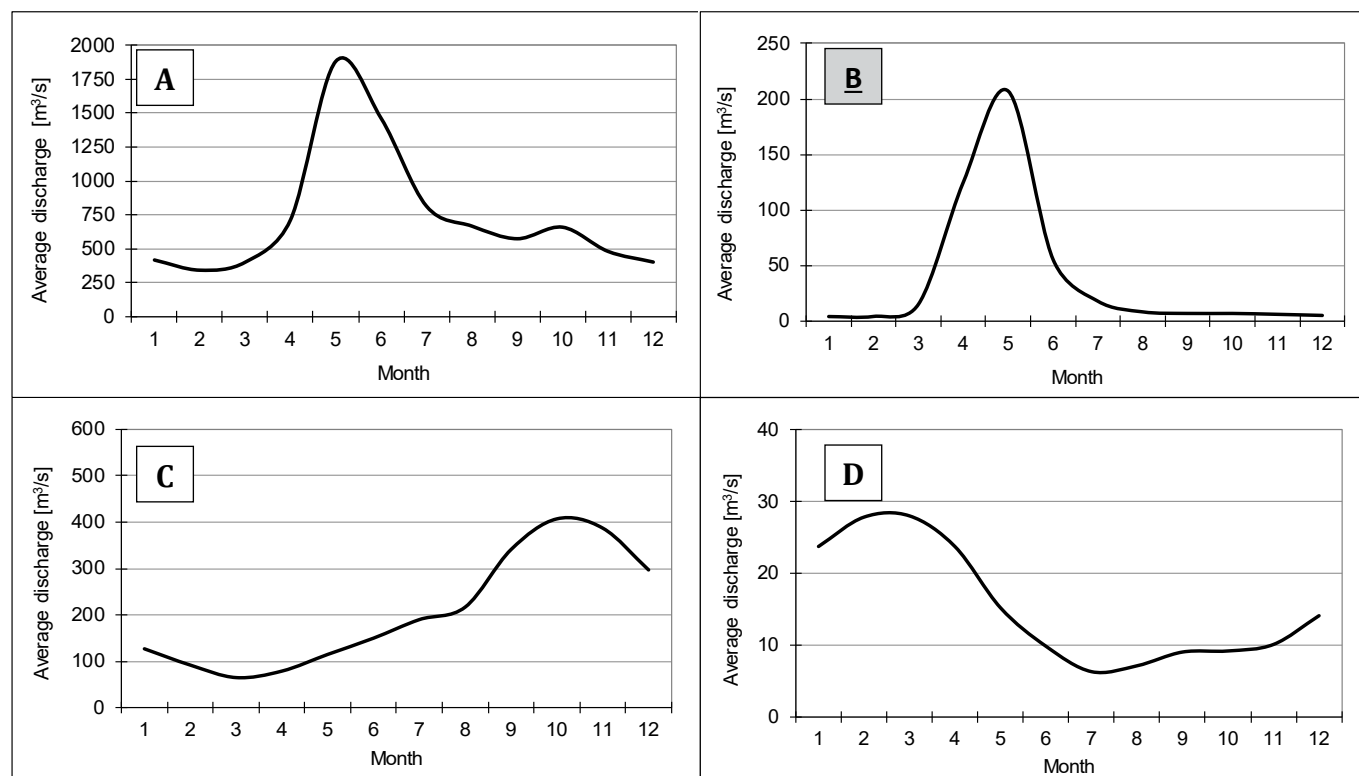
The Irtysh River springs in Mongolian Altai and after (list A:) **...4 248...** kilometres it flows into the **...Ob...** River. The catchment of the Irtysh River belongs to sea-drainage area of the (list B:) **...Kara Sea...** Irtysh flows through the following countries: (list C:) **...China, Kazakhstan, Mongolia, Russia...** The longest Irtysh's tributary is the left-side Ishim River, running through Astana, the capital of Kazakhstan. The hydrograph of average monthly discharge related to the Ishim River is in the figure labelling (list D:) **...B...** The highest discharges in the river are caused by **...melting snow...** Ishim flows predominantly through vegetational zone of (list E:) **...steppes and forest steppes...**

List A: 248, 1 424, **4 248**

List B: **Kara Sea**, Laptev Sea, East Siberian Sea

List C: Afghanistan, **China, Kazakhstan**, Kyrgyzstan, **Mongolia, Russia**, Tajikistan, Uzbekistan

List D: The hydrographs of average monthly discharges:

List E: savannas, **steppes and forest steppes**, taiga, deserts and semi-deserts, mediterranean vegetation of winter rain regions

Hodnocení: Za každou správně doplněnou odpověď 0,5 bodu s výjimkou výčtu států. Za výčet států, kterými řeka protéká, je jako správná odpověď za 1 bod započítáno pouze, pokud jsou doplněny všechny státy a žádný není navíc; v případě, že chybí jeden stát, uzнат 0,5 bodu, žádný ale nesmí být navíc.

Řešení: viz text

ZDE KONČÍ PÍSEMNÝ TEST Z FYZICKÉ GEOGRAFIE PRO KVALIFIKACI NA IESO

4

5 bodů

- a. S pomocí textu v rámečku doplňte do prázdných polí pojmy **obec** nebo **sídlo**.
Pojmy správně skloňujte a rozlišujte jednotné a množné číslo podstatných jmen.

3 body

*Jedním z projevů přítomnosti člověka v krajině a základním prvkem osídlení je **sídlo**. Sídlo je podle Hamerské (1983, s. 339): „jednotka osídlení, kterou tvoří jakékoli trvale obydlené a prostorově oddělené seskupení bytových i nebytových objektů.“ Sídlo je krajinná jednotka, je to útvar v krajině pozorovatelný, fyzicky objektivně existující, konkrétní, a tedy smysly vnímatelný (Sklenička 2003).*

*Pojmem, jehož obsah se často v hovorové mluvě ztotožňuje s pojmem **sídlo**, je **obec**.*

***Obec** znamená podle Holuba a Lyera (1992, s. 314): „sejití, pospolitost, společné (veřejné) užívání majetku, z toho pak odvozeniny vůbec, tedy vespolek, všeobecně“. Obec je tedy především abstraktním pojmem, společenským konstruktem, který existuje v představách lidí, ale nemůžeme ho smysly pozorovat v krajině. Obcemi se nazývají také nejnižší jednotky samosprávy v Česku. Linie oddělující jednotlivé obce, které se zakreslují do map, nejsou ale důsledně vzato hranicemi obcí, nýbrž hranicemi označujícími, kam až sahá správní působnost (rozhodovací pravomoc) příslušné obce a jejího zastupitelstva.*

Počet **...sídel...** v Česku (měst, vesnic, samot), se odhaduje na více než 40 tisíc při jejich průměrné vzdálenosti okolo 1,5 km.

Na území **...obce...** se může vyskytovat i větší množství **...sídel...** V Česku jsou to průměrně tři, ale situace se regionálně velmi liší.

Když bylo v roce 1953 rozhodnuto o zřízení vojenského prostoru, bylo na daném území zdemolováno a vojenskou technikou odstraněno osm **...sídel...**.

Naše **...obec...** má po volbách stejné zastupitelstvo jako v minulém funkčním období.

Podívejte se do autoatlasu, že jsou v moravských úvalech mnohem větší **...sídla...** než na Českomoravské vrchovině – domy se táhnou podél silnice mnoho kilometrů.

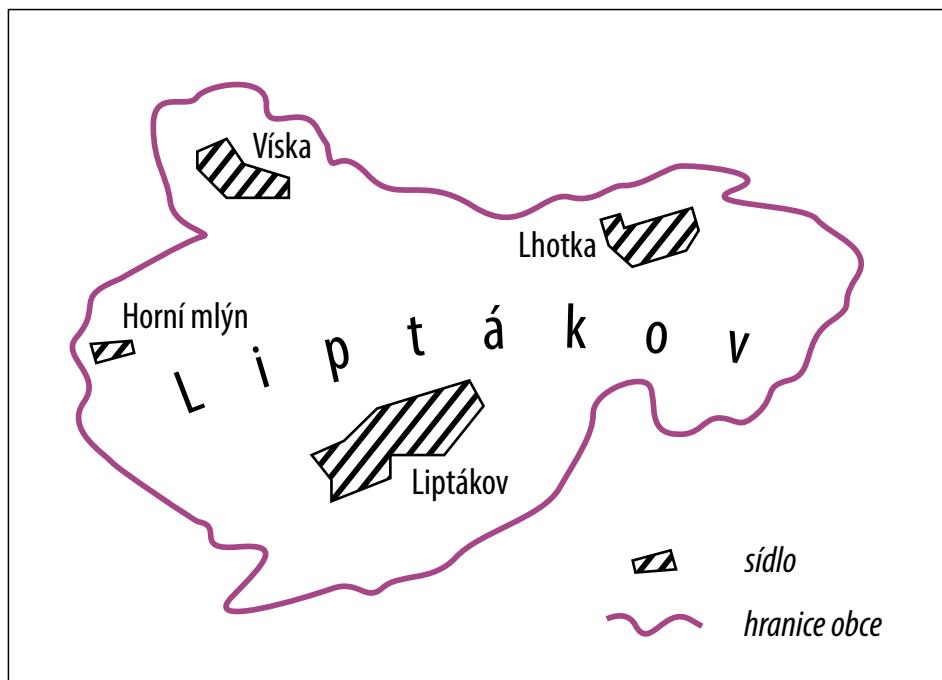
Hodnocení: za správnou odpověď 0,5 bodu, za špatnou odpověď odečíst 0,5 bodu. Minimální počet bodů z úkolu je 0.

Řešení: viz text

- b. Znázorníte v následujícím náčrtu pomocí libovolných mapových znaků obec a sídlo a vytvořte legendu, která bude vysvětlovat použité znaky.

2 body

Řešení: Obrázek je jedním příkladem řešení. Soutěžící může vymezit na daném území i více obcí.

Hodnocení: za správně vyznačené znaky 1 bod, 1 bod za správně vytvořenou legendu

5

6 bodů

- a. Člověk svou neuváženou činností často ve velké či menší míře znehodnocuje, neboli degraduje půdy. Jedním z možných ohrožení zemědělské půdy je také vodní eroze. **Navrhněte opatření, která by měli zemědělci hospodařící na půdě využívat tak, aby omezili vliv vodní eroze na zemědělskou půdu:**

3 body

Řešení: Opatření související se správnou volbou pěstované plodiny na dané lokalitě (1 bod) a výběr vhodné lokality (1 bod) tzn. omezit obdělávání svažitých ploch, případně na svažitých plochách nepěstovat plodiny (např. kukuřice, brambory aj.), u kterých jsou při jejich růstu odhaleny velké plochy zeminy, která jsou náchylné k erozi. Opatření zpomalující povrchový odtok jako meze, remízky, suché zídky atd. (1 bod, pokud bude uvedeno pouze, že je potřeba mít více menších polí 0,5 bodu). Používání správné mechanizace, aby nedocházelo k ztuhnutí půdy (0,5 bodu), správná hloubka orby (0,5 bodu).

Pokud soutěžící napíše další opatření, které(á) není (nejsou) uvedeno(a) v řešení, a opravující uzná tuto řešení jako relevantní, je uznání bodů pochopitelně také možné.

Hodnocení: Viz text. Získat lze nejvýše 3 body.

- b. Na základě popsaných příčin určete, o který typ degradace půdy se jedná.
Vepište jejich odborná označení do prázdných polí.

3 body

Nadměrné vypouštění emisí oxidů síry a dusíku do ovzduší vede k ...acidifikaci/okyselování... půdy.

Nadměrné zavlažování v aridních oblastech vede k ...zasolení... půdy.

Používání nevhodné a těžké mechanizace vede k ...utuzení/zhutnění... půdy.

Hodnocení: za správné doplnění 1 bod.

Řešení: viz text

6

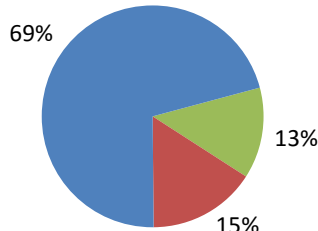
4 body

- a. Kruhové diagramy zachycují podíl zaměstnanosti ekonomicky aktivních obyvatel v hospodářských sektorech ve vybraných státech Evropské unie. **Přiřadte státy z nabídky k jednotlivým diagramům. Napište vždy ke každému diagramu název státu, který znázorňuje.**

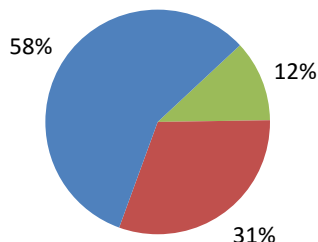
Estonsko, Polsko, Německo, Lucembursko, Rumunsko, Řecko

Stát: Řecko

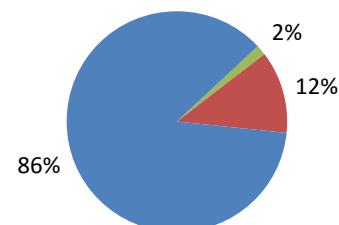
■ primér
■ sekundér
■ terciér

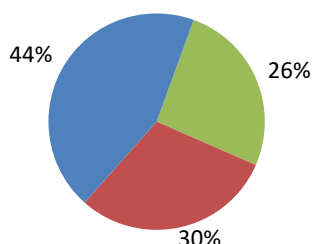
Stát: Polsko

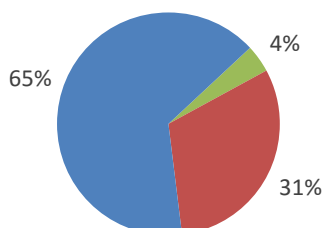
Stát: Lucembursko

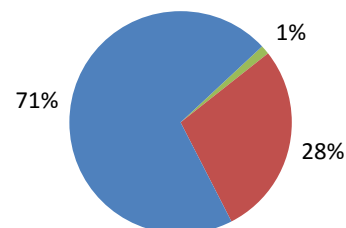
Stát: Rumunsko

Stát: Estonsko

Stát: Německo

Zdroj: czso.cz

Hodnocení: za každý správně popsany graf 0,5 bodu

Řešení: viz grafy

- b. Dva státy z nabídky, s nimiž jste v předchozí úloze pracoval(a), mají přibližně stejný podíl ekonomicky aktivních obyvatel v priméru (12 a 13 %). Přesto se výrazně odlišují v podílu, který tvoří export potravin na celkové hodnotě exportu z dané země. V zemi A představují potraviny a zemědělské produkty 10 % exportu, zatímco v zemi B tvoří zemědělské produkty téměř 30 % exportu a tamní kuchyně je mezinárodně vyhlášená. **Dopíšte, které dva státy to jsou:**

1 bod

A = Řešení: Polsko

B = Řešení: Řecko

Hodnocení: 1 bod pouze za oba správně určené státy

MULTIMEDIÁLNÍ TEST

Potřebné vybavení: psací potřeby

7

10 bodů

Zakroužkuj správné odpovědi

Pokud se spletete, odpověď škrtněte a napište správné písmeno na konec řádku. Za chybné odpovědi se body neodečítají.

1	A	B	<u>C</u>	D
2	A	B	<u>C</u>	D
3	<u>A</u>	B	C	D
4	<u>A</u>	B	C	D
5	A	<u>B</u>	C	D
6	A	B	<u>C</u>	D
7	<u>A</u>	B	C	D
8	A	<u>B</u>	C	D
9	A	B	C	<u>D</u>
10	<u>A</u>	B	C	D
11	A	<u>B</u>	C	D
12	A	B	<u>C</u>	D
13	A	B	C	<u>D</u>
14	A	B	<u>C</u>	D
15	A	B	<u>C</u>	D

Hodnocení: za každou správnou odpověď otázek 1–10 0,5 bodu, otázek 11–15 1 bod; pokud je u některé otázky zakroužkováno více možností, tak se za danou otázku počítá 0 bodů

Řešení: Viz tabulka.